

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

MY./ riksåklagaren ang. grovt vapenbrott m.m.

(Svea hovrätts beslut den 29 januari 2021 och dom den 2 mars 2021 i mål B 571-21)

Riksåklagaren har förelagts att svara skriftligen på överklagandet.

Jag vill anföra följande.

Inställning

Jag bestrider ändring av hovrätts beslut och dom. Jag avstyrker prövningstillstånd.

Bakgrund

MY har dömts för grovt vapenbrott och grovt olaga hot till fängelse i 4 år.

De gärningsbeskrivningar som ligger till grund för åtalen och som hovrätten i allt väsentligt funnit styrkta lyder enligt följande.

Grovt olaga hot

MY har hotat JD genom dels fälla uttalanden om att målsäganden och målsägandens familj skulle dödas och skadas samt dels genom att på olika sätt rikta en laddad pistol mot målsäganden, MY har även slagit målsäganden i ansiktet. Det hände någon gång den 31 augusti 2020 vid Rotorvägen, Västerås, Västerås stad. Hoten var sådana att JD kunde förväntas känna allvarlig rädsla för sin och annans personliga säkerhet och säkerhet till frihet/frid. Brottet bör bedömas som grovt eftersom hoten förstärktes genom användande av vapen samt genom anspelning på våldskapital då MY hade sällskap av flera kamrater vid händelsen. MY begick gärningen med uppsåt.

Grovt vapenbrott

MY har innehaft en halvautomatisk pistol med tillhörande magasin innehållande 14 skarpa patroner. Det var den 31 augusti 2020 vid bl.a. Rotorvägen, Västerås, Västerås stad. Brottet bör bedömas som grovt eftersom innehavet avser en skarpladdad halvautomatisk pistol, innehavet skedde på allmän plats, vapnet var av särskild farlig beskaffenhet och brottet har varit av särskild farlig art samt innehavet skedde i en kriminell miljö/sammanhang. MY begick gärningen med uppsåt.

Under målets handläggning i hovrätten beslutade domstolen att avvisa viss av MY åberopad bevisning med motiveringen att bevisningen uppenbart skulle bli utan verkan. Genom samma beslut tilläts viss av honom åberopad bevisning, som dock kom att återkallas av honom vid hovrättens huvudförhandling i målet.

Överklagandet till Högsta domstolen

MY yrkar att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd i målet och i första hand återförvisar målet till hovrätten för en ny prövning och i andra hand prövar målet med stöd av nedan angivna grunder och påståenden.

MY yrkar att Högsta domstolen ändrar och undanröjer hovrättens dom samt ogillar åtalet gentemot honom i dess helhet. I vart fall yrkas strafflindring på så sätt att Högsta domstolen väsentligen nedsätter ådömd påföljd.

Han gör gällande att det finns skäl för prövningstillstånd då det förekommit rättegångsfel (domvilla) i hovrätten. Rättegångsfelet består i att hovrätten felaktigt avvisat bevisning som han åberopat där.

Grunderna för min inställning m.m.

Jag har tagit del av åklagarens synpunkter angående den av MY i hovrätten åberopade bevisningen, bestående i förhör med ytterligare åtta personer som inte hörts vid tingsrätten (hovrättens aktbilaga 9, s. 4). Jag instämmer i alla delar i åklagarens uppfattning.

Jag instämmer även i hovrättens bedömningar avseende den bevisning som avvisats (hovrättens aktbilaga 17).

Jag vill därvid framhålla att bevisningen till stöd för åtalet är mycket robust, varav den helt avgörande bevisningen består i förhör under ed med ett helt utomstående vittne som såväl trovärdigt som tillförlitligt pekat ut MY som varande gärningsperson såväl i förhållande till det grova vapenbrottet som till det grova olaga hotet. Det är mot denna bakgrund hovrättens beslut att avvisa den av försvaret åberopade bevisningen måste bedömas.

I sammanhanget bör påpekas att hovrätten, trots åklagarens begäran om avvisning, även tillät förhör med fyra av de av MY åberopade vittnena (hovrättens aktbilaga 17). MY kom dock vid huvudförhandlingen att återkalla två av dessa vittnen (hovrättens aktbilaga 59).

Prövningstillstånd m.m.

Av 54 kap. 10 § rättegångsbalken följer att prövningstillstånd får meddelas endast om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen (prejudikatdispens) eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla

förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag (extraordinär dispens).

För prejudikatdispens krävs att ett avgörande av Högsta domstolen får generell betydelse för bedömningen av framtida mål som innehåller liknande frågeställningar.

Högsta domstolen har tidigare prövat frågan om tillåtande av bevisning som åberopats av den tilltalade (se NJA 2007 s. 547 och NJA 2010 s. 151). Jag kan inte se att Högsta domstolen genom att pröva nu förevarande överklagande kan komma med några uttalanden som är av ytterligare betydelse för rättstillämpningen i detta avseende.

Högsta domstolens praxis kan heller inte uppfattas så att domstolen aldrig kan avvisa av tilltalad åberopad bevisning. Om så vore fallet skulle bestämmelserna i 43 kap. 4 § andra stycket och 46 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken, enligt vilka rätten skall se till att inget onödigt dras in i målet, vara utan verkan.

Domstolens beslut att avvisa bevisning är enligt uttalanden i doktrinen inte att anse som grovt rättegångsfel (Welamson, Rättegång V, 2016, s. 229). Även om så vore fallet är det, mot bakgrund av den mycket robusta bevisning som ligger till grund för åtalet, uppenbart att beslutet att inte tillåta den av försvaret åberopade bevisningen saknat betydelse för målets utgång i hovrätten.

Jag avstyrker prövningstillstånd.

Bevisning m.m.

Jag ber att få återkomma med bevisuppgift och med mina synpunkter på målets fortsatta handläggning för det fall prövningstillstånd skulle komma att meddelas.

Petra Lundh

My Hedström

Kopia till

Åklagarkammaren i Västerås (AM-78405-18).
Kammaråklagaren Karolin Hellsberg